

הלכות תפילין חלק ד/ הרב חננאל עמי ישראל זייני

הראות התפילין

- א. בהנחת התפילין, צריך שיהיה השחור שברצועות לכיוון החוץ, בין בשל יד בין בשל ראש.
- ב. תפילה של ראש צריכה להיות מגולה (בניגוד לתפילה של יד, שצריכה להיות מכוסה).
- ג. מעיקר הדין, תלמיד בפני רבו, אינו דרך ארץ לגלות את התפילין בפניו. אבל בימינו שאין מניחים אלא בזמן ק"ש ותפלה, לא מקפידים. ומכל מקום לכתחילה לא יניח ולא יחלוץ תפילין בפני רבו, אלא יסובב את פניו.

קדושת התפילין

- ד. אסור לאדם להסיח דעתו מהתפילין, כל זמן שמונחות עליו.
- ה. חייב אדם למשמש בתפילין בכל שעה, שלא יסיח דעתו מהם. וימשמש בשל יד תחלה, וכשיאמר וקשרתם לאות על ירך (דברים ו, ח) ימשמש בשל יד, וכשיאמר והיו לטוטפות בין עיניך (דברים ו, ח) ימשמש בשל ראש.
- ו. מנהג טוב הוא לנשק התפילין בשעת שמוציא אותן מן הקופסאות כדי להניחן, ובשעת שחולץ אותן.

זמן הנחת התפילין

- ז. זמן הנחת בבוקר, הוא משיזחה האדם אדם אחר ממרחק 4 אמות (כ-2 מטרים). וכל זה באדם שאינו חבר טוב שלו, מפני שאותו יזהה גם במרחק קטן מזה.
- ח. מדין תורה מותר להניח תפילין בלילה, אבל חכמים אסרו זאת שמא יירדם האדם כאשר התפילין עליו, ומתוך שינה יפגע בקדושת התפילין.
- ט. אדם שהניח תפילין ושקעה השמש, אם אין לו היכן לשמור את התפילין – מותר להשאר עם התפילין בלילה, עד שיהיה לו דרך לחלוץ את התפילין באופן שישמרו.
- י. מי שהתפלל ערבית מבעוד יום, ועדיין לא הניח תפילין – יניח תפילין כל זמן שלא שקעה השמש. אבל אם כבר הניח תפילין באותו היום, אין להניח פעם שנייה, אם התפלל ערבית.

ימי הנחת התפילין

- יא. אין להניח תפילין בשבתות וימים טובים, מפני שהם בעצמם אות, והנחת תפילין בימים אלו מהווה זלזול באות השבת והיום טוב (ומטעם זה, העוסקים במילה, כמוהל כסנדק וכאבי הבן, לא יניחו תפילין, אלא אם המילה מתבצעת בזמן התפילה, או מיד לאחריה ולא חלצו תפילין).
- יב. ימי חול המועד הם בכלל ימים טובים, ואין להניח בהם תפילין.

קשר תפילין

- יג. יש לעשות קשר בצורת האות ד' בתפילה של ראש (כמופיע בחלק מן הסידורים, ובמשנה ברורה ח"א במהדורות החדשות), ויש נוהגים לעשות קשר בצורת האות מ' (קשר מרובע).
- יד. יש לעשות קשר בצורת האות י' בתפילה של יד (כמופיע בחלק מן הסידורים, ובמשנה ברורה ח"א במהדורות החדשות).
- טו. בקשר של היד צריך לשים לב לכיוון הרצועה לפי מנהגי ההנחה השונים (האם כורכים את הרצועה על היד כלפי פנים, או כלפי חוץ).
- טז. יש נוהגים להקפיד לעשות את הקשר של הראש, ורק לאחריו את הקשר של היד.

